

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ของเกษตรกร
รายย่อย กรณีศึกษา : อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย นายกิตติ ศรีคารธรรม **ปริญญา** ศศ.ม. (สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา ผศ.พรพิมล เกลิมมีประเสริฐ ประธานกรรมการ
ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ กรรมการ
ผศ.พัฒนา โพนไสว กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกลูกค้าเป็นเกษตรกรรายย่อยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจบุคคลจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงจึงทำให้มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคมามาก, ปริมาณผลผลิต เกษตรกรรายย่อยมีพื้นที่ทำการเกษตรน้อย และประสบภัยธรรมชาติ ทำให้มีปริมาณผลผลิตน้อย, การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ถ้าหาก

ลูกค้ารายใดมีการใช้เงินกู้ยืมวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นผลไม่ทำให้เกิดรายได้, หนี้สินภายนอกกระบวนการเกษตรกรรมรายย่อยมีรายได้ไม่น้อยแต่ต้องการเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต้องกู้เงินเพิ่มขึ้น จึงทำให้มีหนี้สินนอกระบบมาก, การกำหนดวงเงินกู้ การกู้เงินในแต่ละรายนั้นธนาคารได้พิจารณาวัตถุประสงค์ หลักประกัน ประวัติการชำระหนี้ รายได้เป็นปัจจัยในการพิจารณา กำหนดวงเงินกู้ และรายได้นอกภาคการเกษตร ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้คือรายได้ทั้งหมดในครัวเรือน เมื่อรายได้การเกษตรมีน้อยทำให้นอกภาคการเกษตรใช้เงินค่าใช้จ่ายในครัวเรือน จึงทำให้ไม่สามารถนำรายได้นอกภาคการเกษตรไปชำระหนี้ได้ โดยใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 13 ตัวแปร ร่วมกันมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $R = .597$ โดยสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 35.60

2. ผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 67.10 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 77.80 จำนวนคนในครัวเรือนจำนวน 4-5 คนต่อครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 68.50 จำนวนคนประกอบอาชีพ 3-4 คนต่อครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 50.80 ระยะเวลาการเข้าเป็นลูกค้า 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.60 ที่ดินที่ถือครองและมีหนังสือแสดงสิทธิจำนวน 0-10 ไร่ต่อครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 72.80 ที่ดินที่ใช้เพื่อการเกษตรเฉลี่ย 12.79 ไร่ต่อครอบครัว มีเงินฝากธนาคารคิดเป็นร้อยละ 38.80 ปริมาณผลผลิตที่ได้รับในรอบปีเฉลี่ย 4,033.79 กิโลกรัมต่อครอบครัวต่อปี รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 22,099.44 บาทต่อครอบครัวต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 22,500 บาทต่อครอบครัวต่อปี ค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรเฉลี่ย 13,700.88 บาทต่อครอบครัวต่อปี และค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย 41,522.48 บาทต่อครอบครัวต่อปี

3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ ส่วนใหญ่การประสัมพันธ์ไม่มีปัญหาอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 91.00 การดำเนินงานไม่มีปัญหาอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 94.10 ข้อเสนอแนะการประชาสัมพันธ์ของธนาคารดี คิดเป็นร้อยละ 91.00 การดำเนินงานของธนาคารดี คิดเป็นร้อยละ 94.10 การดำเนินการด้านการเงินของเกษตรกรรายย่อย เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อเป็นค่าลงทุน และเป็นเงินออม คิดเป็นร้อยละ 83.10

Title : Factors related to the participation of the Debt Suspension for
Small – Scale Farmers Programme

Author : Mr. Kitti Sridatham. **Degree** M.A. (Social Sciences for Development)

Advisors : Assist. Prof. Pompimol Chalermmeeprasert.	Chairman
Dr. Rungsun Singhalert	Committee
Assist. Prof. Pattana Ponsawai	Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2005.

Abstract

The purposes of the research were to study the factors related to the participation of the debt suspension and the debt burdensome reduction for Small – scale farmers program, to study the economic and social basic data of the Participants of the debt suspension for small-scale farmers and to study the problems and suggestions to the performance of the debt suspension for small-scale farmers program

The samples consisted of 356 small-scale farmers who were the customers of the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperative Roi-ed branch, Janghal District, Roi-ed Province. They were selected by stratified random sampling technique. The Data was collod by questionnaire and analyzed by Package Computer Programs. The Statistics used in the stydy were mean, percentage, standard deviations an . multiple regression analysis with statistical significance at the level of 0.05.

The results of the study were as follows ;

1. As regards to the factors related to the debt suspension and the Debt burdensome reduction for small-scale farmers program, it was found that the independent variables related were the increasing of cosuming expenses due to the adaptation to the changing of social and economic, the reduction of the products due the public disaster and limited agricultural area, famers spent money out of purposes,

they had external debt for life facilities, the bank considered the purposes, insurance, the debt pay off and the income of each customer to decide the loan frame, and also the other income. When the income from agricultural product reduced, farmers used external other income for house hole expenses. There were 13 independent variables which correlated with regression and with the statistic significance at the level of 0.05 and multiple coefficient correlation $R = 0.597$ by explaining the variance of dependent variables at the percentage of 35.60

2. Most of the participants of the debt suspension and debt burdensome reduction for small-scale farmers program were male over 50 years of age, at the percentage of 67.10. Their education was elementary level, at the percentage of 68.50. In each family, 3-4 members were employed, at the percentage of 50.80. They had been the bank's customers for 10-15 years, at the percentage of 30.60, 72.80 percent owned the land 0-10 rai. The land was used for agriculture about 12.79 rai. Customers deposited money with the bank, at the percentage of 38.80. The product in one year was about 4,033.79 kilograms. The income from agriculture was about 22,099.44 bath in average. The income from other source was about 22,500 bath by average. The expenses for agriculture was about 13,700.48 bath and about 41,522.48 bath for consuming in average.

3. As regards to the problems and suggestions, The bank had no problems in public relations, at the percentage of 91.00. There was no problem in running the business, at the percentage of 94.10. The bank had good public relation with the customers, at the percentage of 91.00. The bank could run successful business, at the percentage of 94.10. The small-scale farmers could run financial management in family expenses, in investment, and in saving, at the percentage of 83.10.